

МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Міжнародної
науково-практичної конференції
курсантів і студентів

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів - 2008

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

канд. техн. наук **Ковалишин В.В.** – головний редактор

д-р пед. наук **Козяр М.М.**

канд. пед. наук **Коваль М.С.**

канд. техн. наук **Кошеленко В.В.**

канд. фіз.-мат. наук **Кузик А.Д.**

канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**

д-р техн. наук **Семерак М.М.**

канд. техн. наук **Юзьків Т.Б.**

Гарасимко Ю. В. ДУШПАСТИРСТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА МНС	200
Фок А.В. ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ЦІННІСНОЇ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	203
Пікула А.Ф. МЕТОДИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ПРАВОВОЇ РОБОТИ В МІНІСТЕРСТВІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ УКРАЇНИ	205
Шморгун С.С. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ОПЕРАТИВНО-РЕЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ МНС УКРАЇНИ	209
Бакши Є.І. ПРОЦЕСУАЛЬНІ І ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДПН З ПІДРОЗДІЛАМИ ОВС ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'язаних з ПОЖЕЖАМИ	210
Лук'яненко І.М. МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЯТІВНИКА	212
Михайлюк С.Л. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ЗЛОЧИНОМ	213
Петренко Г.М. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ПОСАДОВИХ ОСІБ ДЕРЖАВНОЇ ІНСПЕКЦІЇ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ	214
Дейнеко Д.П. ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ У НАВЧАННІ	216
Дроздач О.Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ ВІЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МНС	218
Боднарчук Л.М. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ СЛУЖБИ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	220
Парфьонов М.І., Бахарев В.І. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ЦІВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	223
Фаліштинський Є. М. ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ ВІЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МНС УКРАЇНИ	226
Кавецький Л.А. ФІЗИЧНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАСАД ПОЖЕЖНИХ ТОВАРИСТВ ЛЬВІВЩИНИ ХІХ-ХХ СТОЛІТТЯ	228
Кравченко І.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМПАТИЇ У КУРСАНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	229
Гук Ю.С., Черняк С.В. РУХ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ	232

УДК 796 – 799.3:355.511

ФІЗИЧНА ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАСАД ПОЖЕЖНИХ ТОВАРИСТВ ЛЬВІВЩИНИ XIX-XX СТОЛІТТЯ

Кавецький Л.А.

Антошків Ю.М., старший викладач кафедри СРП та ФВ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту
Львівський державний університет безпеки життедіяльності

Протипожежна безпека є важливим аспектом в діяльності професійних утворень і громадських об'єднань. В процесі вивчення історії професійних і добровільних пожежних формувань Львівщини, було зроблено припущення, що значне місце у їх діяльності посідала фізична підготовка.

Метою дослідження стало вивчення організаційних засад професійної, фізичної та психологічної підготовки пожежників Львівщини у другій половині XIX – на початку ХХ ст.

Для вирішення дослідницьких завдань було застосовано методи аналізу та синтезу історичної інформації, залучено в коло дослідження матеріали тогочасної періодики, архівні джерела. Значну допомогу у проведенні дослідження надала грунтовна праця С. Поповича “Пожежна охорона Львівщини : (1772-1939)” [1].

Історичні матеріали свідчать про те, що перші кроки утворення спеціального корпусу пожежників Львова у 40-х роках XIX ст. супроводжувалось розумінням, що “належне виконання рятувальних обов’язків вимагало фізичного загартування пожежників” [1].

Пожежний корпус був створений і плідно працював на ліквідації міських пожеж, його діяльність знаходилась в полі зору мешканців міста, які розуміли важливість подальшого вдосконалення пожежництва. Свідченням цього є пропозиції одного із учасників конкурсу на посаду інспектора пожежників А. Рожновського, який зокрема, вважав “необхідним організовувати школу для навчання пожежників гімнастики” [4].

Починаючи з 1866 року обов’язки начальника корпусу львівських пожежників виконував поручник П. Праун. Він вболівав за фізичну та психологічну підготовку особового складу корпусу і “наголошував на необхідності випробувального терміну для кандидатів в корпус, під час якого було можна з’ясувати, зокрема, їх фізичні здібності” [3].

Саме постать П. Прауна цікава тим, що він прагнув започаткувати добровільні засади у протипожежній справі. Він звернув увагу на молодіжне гімнастичне товариство “Сокол”, яке утворене у 1867 році, розуміючи, що дисципліна, субординація, взаємодопомога, фізичний вишкіл – саме ті риси, якими повинні володіти громадські пожежники. Наслідком започаткування протипожежної діяльності серед членів “Сокола” стало те, що інспектор міського корпусу пожежників став технічним директором керівної ради товариства.

Корпус пожежників неодноразово проводив показові навчання, під час яких демонструвалась не тільки майстерність та маневреність у гасінні пожеж, а і гімнастичні вправи [1].

17 грудня 1868 року на підставі Статуту товариства “Сокол” було сформовано добровільну пожежну сторожу у Львові, яка отримала називу добровільного товариства “Сокол” [5].

Цікавим є той факт, що осередок товариства розташувався на площі Ринок, 25. Він одним із перших став абонентом телефонної мережі і отримав номер 10 у центральному телефонному бюро, яке почало працювати у 1883 році [1].

Згідно Статуту корпусу добровільних пожежників, він розподілявся на чотири відділи, один із яких був відділ гімнастів. Завданням відділу було швидке добирання до місця горіння і ліквідація вогню, спасіння людей та майна.

Добровільні пожежні товариства, які були спроможні надати суттєву практичну допомогу професійним формуванням, почали утворюватися у Брадах, Самборі, Сокалі, Яворові, Радехові, Рудках, та ін. Але, як свідчить С. Попович, діяльність їх була байдужою для властей, їм бракувало коштів на організацію належної фізичної, психологічної та професійної підготовки членів.

Саме тоді, коли мало місце негативне ставлення владних структур до добровільного пожежного руху, активізується діяльність українських пожежно-руханкових товариств [1].

На шпальтах часопису “Руслан” [5] є свідчення, що активізувалось громадське життя навколо пожежно-руханкових товариств: у 1902 році діяло 5 пожежних філій українського товариства “Сокол”, а у 1905 році – 242 добровільних пожежних команд [1]. Слід зазначити, що австро-польська адміністрація побоювалася протипожежних осередків, як можливого джерела пропаганди та революційної діяльності.

В залученні сільської молоді до національно свідомого життя, фізичної та пожежної підготовки значну роль відіграво пожежно-руханкове товариство “Січ”.

Статути обох товариств не мають принципових відмінностей. Можна констатувати належну увагу до фізичного вишку в обох товариствах. Згодом вони об’єднались під єдиним правлінням “Сокола - Батька” у Львові. В 1913 році у Галичині налічувалось 909 пожежно-руханкових товариств [1].

Наступні етапи діяльності пожежних товариств характеризуються розвитком активного навчання пожежній справі. Пожежним просвітництвом були охоплені мешканці міст, селяни, військові, учні шкіл та гімназій. Інтерес до пожежної справи серед учнів підтримувало Міністерство освіти, яке визнalo за потрібне

вні
інско
по
ша"сі
заз

вм

йо:

прі

під

1.
2.
3.
4.
Раі

УД

кур
здіпев
осовіб
соб
просвкл
пра
пси
про
заввив
Н.Инай
розі
люд
пер
зна

внести до навчальних планів у школах елементи пожежної справи. Такі заняття мав проводити пожежний інструктор у присутності вчителя гімнастики [3].

Професійні потреби пожежників у фізичній досконалості підтверджують нотатки про стан пожежного корпусу Львова [1] де є інформація про спеціально споряджений в ньому гімнастичний зал. А прихильність пожежників не тільки до фізичних, а і до розумових тренувань підтверджує факт утворення першого в Європі шахового клубу пожежників, який двічі здобував титул “Майстер Львова”[1].

У 20-х роках у Львові утворюється руханкове товариство “Луг”, яке також у своїй діяльності поєднало “сторожу огневу” і фізичний вишкіл. Друкований орган товариства газета “Вісті з луга” в одному із номерів зазначив мету організації, яку можна коротко сформулювати так: служба громаді, фізичний розвиток, освіта, вміння постояти за націю [2]. Товариство було ще однією пожежно-руханковою інституцією. Це товариство із його філіями було також неприйнятне польській владі. Щоб зберегти мережу товариств у 1932 році було прийнято ухвалу про увагу тільки спортивним заняттям серед населення. З 1932 року Львівське воєводство підпорядкувало собі пожежну справу, а “Луг” став називатися “руханково-спортивним товариством”[1].

Проведений історичний аналіз підтверджує гіпотезу про важливу роль фізичної підготовки у діяльності пожежних товариств Львівщини, єдність їх організаційних засад на прикінці XIX - початку ХХ століття.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Попович С. Пожежна охорона Львівщини: (1772-1939). -Львів: Світ, 1999, 256с.
2. Вісті з Лугу. 1928. Жовтень. С.11.
3. Державний архів Львівської області, ф. 3, оп. 1, спр.2102, арк. 27-27а.
4. Львівська Наукова бібліотека ім. В.Стефаника Національної Академії наук України. Відділ рукописів, ф. Л. Райса, р-с 24, арк. 25.
5. Przeglad pozarniczy. 1888. Nr. 12. S. 125.

УДК159.98

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЕМПАТИЇ У КУРСАНТІВ РІЗНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Кравченко І.О.

Сергієнко Н.П., доцент кафедри загальної психології, канд. психол. наук
Університет цивільного захисту України

У своїй роботі ми припускаємо, що в процесі професійної підготовки за різними напрямками діяльності у курсантів-майбутніх психологів, на відміну від курсантів-майбутніх рятівників рівень розвитку емпатійних здібностей має бути вищим.

Актуальність проблеми. Будь-яка професійна діяльність людини пов’язана з використанням резервів певних необхідних знань, вмінь та навичок, а також специфічним, саме для цієї діяльності, складом особистісних характеристик та якостей.

Процес становлення особистості професіонала являє собою цілісний процес, який починається з моменту вибору професії й продовжується протягом всього професійного життя людини. Професійний розвиток являє собою невід’ємну частину професіоналізації особистості. Починається воно на стадії оволодіння професією та продовжується до повної відмови людини від справ, при цьому набуваючи специфічну форму й зміст [1].

У психологічній літературі під професійно важливими якостями розуміють ті якості суб’єкта, які включені у процес діяльності й забезпечують ефективність її виконання за параметрами виробництва, якості праці й надійності. Так, професійно важливими якостями можуть виступати властивості нервової системи, психічних процесів, характеристики спрямованості, знання й переконання. Тобто, професійно важливі якості – професійні здібності й характеристики особистості, які забезпечують ефективне виконання професійних завдань [1].

Останнім часом у вітчизняній та зарубіжній психології виникла зацікавленість багатьох дослідників до вивчення професійних та особистісних якостей психологів (Абрамова Г.С., Амінов Н.А., Овчарова Р.В., Обозов Н.И., Молоканов М.В. та інші).

Однією з таких, беззаперечно, необхідних для психолога якостей є емпатія. У сучасній психології найбільш поширеним є погляд на емпатію, як складову емоційної сфери особистості. Без необхідного рівня розвитку емпатійних здібностей не може розвинутись здатність емоційно відгукуватися на переживання іншої людини, осягати емоційний стан та прилучатися до емоційного життя іншого, разом з ним розділяючи його переживання, і завдяки цьому досягати більш глибокого розуміння психологічної проблеми та успішно знаходити шляхи їх вирішення [4].